

Tillsynsvägledningsplan 2019-2021

Enligt miljöbalken

Dnr 503-600-19

Bilagor 1-2 reviderade 2020-11-25 Dnr 503-9321-19

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Innehåll

Innehållsförteckning

Förord	3
Inledning.....	4
Bakgrund och syfte	4
Prioriteringsgrunder	4
Regional miljösamverkan	5
Behovsanalys	5
Tillsynssamverkan i Hallands län.....	5
Revidering, uppföljning och utvärdering av planen	8
Referenser	8
Bilaga 1 Tillsynsvägledning 2021	
Bilaga 2 Tillsynsvägledning 2022 och 2023	

Bild framsidan: Kvarteret Renen i Varberg

Förord

Länsstyrelsen har efter samråd med länets kommuner tagit fram en ny tillsynsvägledningsplan för Halland 2019 – 2020. Kommunernas miljönämnder har genom en skriftlig förfrågan beretts tillfälle att lämna förslag på viktiga vägledningsområden. Länsstyrelsen har vid framtagande av planen utgått från planen som gällde för åren 2016-2018. För 2019 och kommande år planeras för löpande vägledningsinsatser i form av information via Länsstyrelsen webbplats, Tillsynsportalen Väst, handläggartreffar, tillsynsdagar, kommunbesök m.m. Länsstyrelsen bedriver också sin tillsynsvägledning genom att aktivt medverka i Miljösamverkan Hallands och Västra Götalands projekt.

Som en särskild satsning för att få till stånd en utökad energitillsyn har Länsstyrelsen, tillsammans med övriga länsstyrelser och Energimyndigheten, fått medel från EU för att under åren 2016-2019 kunna bedriva vägledning inom detta område.

Länsstyrelsen hoppas att arbetet inom tillsynsvägledningen även fortsättningsvis ska vara stimulerande och att det bidrar till att höja kvaliteten på miljötillsynen i Halland. Kommunernas och länsstyrelsens möjlighet att avsätta tid och engagemang är en avgörande framgångsfaktor.

Länsstyrelsen önskar därför att kommunerna i sin planering avsätter tillräckliga resurser för deltagande i genomförandet av tillsynsvägledningsplanen för 2019-2021.

Beslut om fastställande av denna plan har fattats av landshövding Lena Sommestad den 30 januari 2019.

Per Leander
Miljövårdsdirektör

Brittmarie Jansson
Samordnare tillsynsvägledning

Inledning

Länsstyrelsens plan för tillsynsvägledning omfattar tillsynsvägledning enligt miljöbalkens definition som den uttrycks i miljötillsynsförordningen (2011:13).

Länsstyrelsens tillsynsvägledning enligt miljöbalken riktar sig mot kommunerna.

Tillsynsvägledning består av råd och stöd till de operativa tillsynsmyndigheterna, men även utvärdering, uppföljning och samordning av kommunernas operativa tillsyn.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning sker till viss del inom Miljösamverkan Halland där Länsstyrelsen ingår som en part tillsammans med länets kommuner i de projekt och utbildningsinsatser etc. som vi valt att arbeta med inom Miljösamverkan. Sedan några år tillbaka samarbetar Miljösamverkan Halland och Västra Götaland med gemensamma projekt.

För att förebygga miljöbrott och även effektivisera hanteringen av dessa ska Länsstyrelsen verka för samarbete mellan polismyndigheten, åklagarmyndigheten och de myndigheter som svarar för den operativa tillsynen enligt miljöbalken i enlighet med kravet på samverkan mot miljöbrott. I syfte att utveckla arbetet inom detta område har ett Miljöbrottnätverk bildats. Nätverket består av miljöpolis, åklagare, representanter från Länsstyrelserna i Hallands och Västra Götalands län samt kommunrepresentanter från Halland, Fyrbodals, Göteborgsregionen, Skaraborg, Sjuhärads och Göteborgs stad.

Bakgrund och syfte

Länsstyrelsen har genom miljötillsynsförordningen (2011:13) ett uppdrag att ge tillsynsvägledning till kommunerna. Syftet med uppdraget är att förbättra miljöbalkens tillämpning hos kommuner och länsstyrelser. Av uppdraget framgår också att länsstyrelserna i samråd med kommunerna ska bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Syftet med planen är också att få en effektiv tillsynsvägledning som medverkar till att förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna.

Att tillsynsvägleda innebär att följa upp, utvärdera och samordna den operativa tillsynen. Det innebär också att ge stöd och råd om hur tillsynsmyndigheterna ska tillämpa och använda bindande regler enligt miljöbalken i sin operativa tillsyn.

Prioriteringsgrunder

I valet av vilka ämnesområden och vilka åtgärder som ska prioriteras i tillsynsvägledningen har flera faktorer varit styrande. Det övergripande målet för tillsynsvägledningen har dock varit detsamma - att ständigt förbättra hälsa och miljö.

De styrande faktorerna har varit de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen, kommunernas önskemål om tillsynsvägledning, länsstyrelsens uppfattning om behovet av tillsynsvägledning samt Naturvårdsverkets vägledningsplan.

Miljömål

De nationella miljö kvalitetsmålen med tillhörande preciseringar som regeringen beslutade om 2012-04-26 och som också gäller som regionala mål för Halland, täcker i stort sett upp hela miljöområdet. Att utgå från dessa vid prioritering av tillsynsvägledning ökar möjligheterna att uppnå de enskilda miljö kvalitetsmålen. De av riksdagen antagna sexton nationella miljö kvalitetsmålen anger det tillstånd i miljön som är nödvändig för en hållbar utveckling. Miljömålen är en av flera beståndsdelar som påverkar planeringen av tillsynsvägledningen. Med utgångspunkt i miljömålen kan olika fokusområden för arbetet med tillsynsvägledningen väljas ut.

Även FNs resolution Agenda 2030 för hållbar utveckling ligger till grund för Länsstyrelsens arbete med bland annat tillsynsvägledning.

I samband med Länsstyrelsens arbete med att ta fram en tillsynsvägledningsplan har Naturvårdsverkets tillsynsvägledningsplan 2016-2018 beaktats och där så varit möjligt med hänsyn tagen till de regionala behoven, har vägledningsåtgärder som stämmer överens med Naturvårdsverkets plan föreslagits.

Regional miljösamverkan

Miljösamverkan Halland

Länsstyrelsen och kommunerna i Hallands län arbetar tillsammans i Miljösamverkan Halland. Detta sker i projektform med en samordnare som är knuten till Region Halland. Sedan 2014 samarbetar Miljösamverkan Halland och Miljösamverkan Västra Götaland. Genom att delta i detta projekt och bidra med den kompetens som finns inom Länsstyrelsen i bl.a. de tillsynsprojekt som genomförs kommer en regional miljösamverkan till stånd. Miljövårdsdirektören deltar i Miljösamverkan Hallands styrgrupp samt i styrgruppen för samarbetet mellan Miljösamverkan Halland och Västra Götaland.

Behovsanalys

Länsstyrelsen har genom en särskild förfrågan till kommunernas miljöförvaltningar berett dessa en möjlighet att lämna synpunkter på vilka vägledningsområden som dessa bedömt som särskilt angelägna. Detta underlag har tillsammans med länsstyrelsens interna bedömning av behovet legat till grund för utformningen av tillsynsvägledningen.

Tillsynsvägledning i Hallands län

Nedan följer en beskrivning av de komponenter Länsstyrelsen använder sig av för att bedriva sin tillsynsvägledning på ett effektivt och strukturerat sätt.

Tillsynsprojekt

Genom att delta i Miljösamverkan Hallands arbete med att driva gemensamma tillsynsprojekt inom länet och även tillsammans med Miljösamverkan Västra Götaland, kan samsyn i olika frågor uppnås och länsgemensamt material arbetas fram på ett effektivt sätt. Miljöförvaltningarna inom kommunerna i länet är organiserade på olika sätt och återfinns på olika ställen i kommunens struktur. Till följd av bland annat detta arbetar man också på lite olika sätt. Det leder till att det finns ett stort behov av att genomföra gemensamma tillsynsprojekt för att nå samsyn i olika frågor och därmed en likriktad tillsyn, vidare också ett behov av att ta del av varandras kunskaper, samt för att gemensamt och därmed mer effektivt ta fram underlagsmaterial för tillsynen. Länsstyrelsen drar utifrån detta slutsatsen att deltagande i Miljösamverkans tillsynsprojekt är en mycket viktig del i tillsynsvägledningen.

Handläggarträffar

Länsstyrelsen gör bedömningen att handläggarträffar inom olika ämnesområden är ett viktigt sätt för att dela med sig av kunskap samt nå samsyn och likartade kravnivåer över hela länet inom en bransch. De kommande åren bedöms återkommande handläggarträffar vara viktiga inom flera områden till exempel vindkraft, täkter (där tillsynen är uppdelad mellan kommunerna och Länsstyrelsen), förbränningsanläggningar, förorenade områden, avfall (detta är lagstiftningsmässigt komplexa och komplicerade områden), jordbruk och avloppsreningsanläggningar.

En särskild satsning pågår inom området energitillsyn. Länsstyrelsernas har gemensamt blivit beviljade EU-medel och därigenom fått mer resurser och möjligheter att i utökad omfattning bedriva tillsynsvägledning avseende energitillsyn under perioden 2016 – 2019. I detta arbete ingår både handläggarträffar, studieträffar och andra aktiviteter.

Länsstyrelsen har för avsikt att inom respektive tillsynsområde gå igenom kommunala överklagningsärenden och aktuell praxis. Detta dels för att uppnå samsyn i frågor där kommunen och Länsstyrelsen gjort olika bedömningar, dels för att sprida kunskap om ny praxis samt intressanta ärenden som avgjorts i högre instans. Handläggartreffar bedöms av Länsstyrelsen som en mycket viktig del i tillsynsvägledningen. Det personliga mötet ger möjlighet till direkt dialog och delaktighet för att tillvarata erfarenheter och åsikter.

Utbildningar

Behovet av utbildningar är svårt att bedöma. Länsstyrelsen har för avsikt att samordna vissa utbildningsinsatser med Miljösamverkan Hallands och Västra Götalands aktiviteter. Vissa utbildningar kan också samordnas med Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Webbinformation

Genom att lägga ut information av vägledande karaktär på Länsstyrelsens externa hemsida, t.ex. vid ny lagstiftning, kan kommunerna och allmänheten enkelt och snabbt ta del av denna.

Tillsynsportalen

Under 2017-2018 har Länsstyrelsen Halland tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland utvecklat en digital tillsynsportal, Tillsynsportalen Väst,

(<https://extraadmin.lansstyrelsen.se/tillsynsportalenvast/SitePages/Startsida.aspx>)

som ett forum för diskussion inom olika ämnesområden. Portalen är också ett redskap för länsstyrelserna att förmedla information och vägledning.

Individuell rådgivning sker genom att kommunen kan vända sig direkt till Länsstyrelsens handläggare för råd av mer generell karaktär. När det gäller frågor i mer specifika ärenden måste länsstyrelsens handläggare avstå att lämna konkreta synpunkter, eftersom en jävsituation vid ett överklagande senare skulle kunna komma att uppstå. Länsstyrelsen bör dock kunna vända resonemanget till att gälla mer generella synpunkter med bl.a. hänvisningar till andra liknande fall i länet och rättsfall. Kommunen också har möjlighet att vända sig till den centrala myndigheten på det aktuella området, t ex Naturvårdsverket, vilken på ett friare sätt kan lämna råd i enskilda fall.

Inom förenade områden har Länsstyrelsen särskilt stora möjligheter till individuell rådgivning och arbetar också aktivt utåt mot kommunerna för att bistå med detta.

Övergripande tillsynsvägledning

En del av Länsstyrelsens tillsynsvägledning består av uppföljning och utvärdering av kommunernas tillsyn inom hela miljöbalksområdet. Länsstyrelsen har som ambition att besöka två kommuner per år för att fullgöra detta uppdrag. Vi kan utvärdera olika delar och ett flertal aspekter av den operativa tillsynen. Det kan handla om exempelvis resursfrågor, utredningar om tillsynsbehov, register, tillsynsplanering, tillsynsmetoder eller uppföljning/utvärdering av tillsynsmyndighetens egen tillsyn. Uppföljningen kan vara av mer allmän karaktär eller inriktad mot ett särskilt tillsynsområde. Genom kontinuerlig uppföljning av kommunernas tillsyn kan Länsstyrelsen uppmärksammas på eventuella brister i den operativa tillsynen. Detta leder bland annat till att Länsstyrelsen får information om inom vilka områden tillsynsvägledning kan behövas. Länsstyrelsen anser att denna form av tillsynsvägledning är viktig.

Revidering, uppföljning och utvärdering av planen

För att hålla tillsynsvägledningsplanen ständigt aktuell och långsiktig ska den årligen revideras. Länsstyrelsen avser även i fortsättningen att göra detta arbete i samverkan med kommunerna och Miljösamverkan Halland. Länsstyrelsen gör en uppföljning av planen i samband med den årliga revideringen.

Referenser

Naturvårdsverkets tillsynsvägledningsplan 2016-2018, beslutad den 18 december 2015, uppdaterad den 11 maj 2017

Sveriges 16 miljömål, Regeringen besluta 2012-04-26

FNs resolution Agenda 2030 för hållbar utveckling

Bilagor

Bilaga 1: Tillsynsvägledningsplan för 2020

Bilaga 2: Tillsynsvägledningsplan för 2021 och 2022

Tillsynsvägledning 2021

Bilaga 1

AKTIVITET	KORT BESKRIVNING	MILJÖMÅL SOM BERÖRS	KONTAKTPERSON
Handläggartreffen			
<i>Allmänt miljöskydd</i>	Digital tillsynsvägledning om IED-tillsyn. Information om nya BAT-slutsatser och avfall.	Samtliga miljömål	Anna-Lena Olsson Tel 010-22 43 322
<i>Avloppsreningsverk</i>	Länsstyrelsen deltar vid samverkansträffar som anordnas av kommunerna. Länsstyrelsen bjuds in en gång per år.	Ingen övergödning Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård	Anna Helsing Abrahamsson Tel 010-22 43 263 Josefin Palmqvist Tel 010-22 43 353
<i>Energitillsyn</i>	Projektet Incitament för energieffektivisering pågår även under 2021. Anledningen är att det finns ett behov av att ta tillvara erfarenheter inom projektet och förankra energifrågan i den ordinarie miljötillsynen.	Begränsad klimatpåverkan Frisk luft God bebyggd miljö	Lotta Peterson Tel 010-22 43 385

<i>Förbränningsanläggningar</i>	Handläggartäff med fokus på aktuella frågor rörande tillsyn av förbränningsanläggningar.	Begränsad klimatpåverkan Frisk luft God bebyggd miljö	Lotta Peterson Tel 010-22 43 385
<i>Förorenade områden</i>	Länsstyrelsen anordnar tillsynsvägledning för kommunerna med olika teman, även tillsammans med andra Länsstyrelser.	Giftfri miljö God bebyggd miljö	Malin Salberg Tel 010-22 43 338 Elin Svensson Tel 010-22 43 357
<i>Hälsoskydd</i>	Beroende på kommunernas önskemål	God bebyggd miljö	Liselott Johansson Tel 010-22 43 273
<i>Jordbruk</i>	Tillsynsvägledning om djurhållande lantbruk, rättsfall, handläggningsrutiner, aktuella frågor. Tillsynsträffar arrangeras av länets kommuner och Länsstyrelsen två gånger per år.	Giftfri miljö Ingen övergödning Ett rikt odlingslandskap Myllrande våtmarker Ett rikt växt- och djurliv	Göran Fagerström Tel 010-22 43 396
<i>Kemikalier</i>	Ingen handläggartäff planeras. Kemikalieinspektionen kommer genomföra projekt avseende tillsyn av bekämp-	Samtliga miljömål	Mona Ljunggren Tel 010- 22 43 296

	ningsmedel under 2021. Miljösamverkan Halland/VG startar även ett projekt under 2021 Kemikalier i förskolan.		
<i>Små avlopp</i>	Länstyrelsen deltar vid handläggartreff, som anordnas av kommunerna en eller två gånger per år. Aktuella tillsynsfrågor.	Ingen övergödning Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård	Anna Helsing Abrahamsson Tel 010-22 43 263 Josefin Palmqvist Tel 010-22 43 353

<i>Strandskydd</i>	Eventuellt någon form av digital handläggningsträff under våren, alternativt en "normal" handläggningsträff under hösten.	Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård Ett rikt växt- och djurliv God bebyggd miljö	Brittmarie Jansson Tel 010-22 43 270
<i>Täktverksamheter</i>	Aktuella tillsynsfrågor, avgöranden av intresse, prövningsfrågor.	God bebyggd miljö Grundvatten av god kvalitet Levande sjöar och vattendrag	Lotta Schurmann Tel 010-22 43 344
<i>Vattenskyddsområden</i>	Tillsynsvägledning om vattenskyddsområden, dispenser, anmälningar och tillstånd	God bebyggd miljö Grundvatten av god kvalitet Levande sjöar och vattendrag	Göran Fagerström Tel 010-22 43 396
<i>Vindkraft</i>	Digital tillsynsvägledning angående tillsyn av vindkraft, aktuella rättsfall.	God bebyggd miljö	Anna-Lena Olsson Tel 010-22 43 322
Tillsynsprojekt			

<p>Miljösamverkan Halland</p>	<p>Länsstyrelsen kommer att delta i projektgrupperna i flera av de projekt som Miljösamverkan driver</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Oljeavskiljare tillsyn och bedömning</i> ✓ <i>Släckvattenhantering</i> ✓ <i>Behovsutredningar</i> 		<p>Mona Ljunggren</p> <p>Lotta Peterson</p> <p>Brittmarie Jansson</p>
<p>Utbildning</p>	<p>Energi i miljötillsynen, Energimyndigheten vid flera tillfällen, innehåll grundläggande energikunskap, energieffektiviserande åtgärder, nattvandring, byte av belysning, energikonvertering, elabonnemang/LCC/Payoff, solceller med mera.</p>		
<p>Webbinformation</p>	<p>Länsstyrelsen strävar efter att hålla sin webbinformation uppdaterad för att på detta sätt ge vägledning såväl till kommunerna som till allmänheten.</p>		
<p>Tillsynsportalen</p>	<p>Länsstyrelsen deltar tillsammans med Länsstyrelsen i Västra Götaland i den digitala Tillsynsportalen där vägledning till kommunerna kan ges inom flera områden. Även kommunerna i de båda länen är delaktiga i Tillsynsportalen.</p>		
<p>Individuell rådgivning</p>	<p>Länsstyrelsen ställer kontinuerligt upp med individuell rådgivning till kommunerna av generell karaktär via t.ex. telefonsamtal och e-post.</p>		
<p>Nyhetsbrev</p>	<p>Avfall (ca 4 ggr/år); Förorenade områden (minst en ggr/år)</p>		

Övrig tillsynsvägledning	<ul style="list-style-type: none">✓ Länsstyrelsen vidarebefordrar den tillsynsvägledning som ges av centrala myndigheter vid nationella tillsynsträffar.✓ Inom området förorenad mark kommer Länsstyrelsen att genomföra besök hos kommunerna för genomgång av strategipaketet.✓ Länsstyrelsen kommer att besöka Hylte kommuner för att följa upp kommunens tillsyn enligt miljöbalken, om det är möjligt med hänsyn till pandemisituationen. Länsstyrelsen kommer att göra en genomgång av samtliga kommuners behovsutredningar och tillsynsplaner.
---------------------------------	--

Tillsynsprojekt

Generellt gäller att sedan 2015 deltar länsstyrelsen som en part i Miljösamverkan Halland och kommer, som ett led i tillsynsvägledningen, att delta i Miljösamverkans delprojekt.

Handläggarträffar

Avfall

Länsstyrelsen planerar att årligen genomföra en handläggarträff inom avfallsområdet.

Avloppsreningsverk

Genom att diskutera allmänna och aktuella frågor vid kontinuerliga träffar verkar Länsstyrelsen för ökat kunskaps- och informationsutbyte mellan tillståndsgivande myndighet och tillsynsmyndigheter och för samsyn i länet avseende tillsynsfrågor.

Energitillsyn inom ramen för den löpande miljötillsynen

Fortsättning på det nationella energitillsynsprojektet *Incitament för energieffektivisering*, se bilaga 1.

Små avlopp

Länsstyrelsen deltar i kommunernas handläggarträffar en-två gånger per år, för dialog och delaktighet, för att tillvarata erfarenheter, fånga upp behov samt att verka för samsyn i länet.

Förbränningsanläggningar

Årlig handläggarträff avseende tillsyn av förbränningsanläggningar och andra energirelaterade frågeställningar.

Förorenade områden

Minst en handläggarträff per år avser Länsstyrelsen genomföra inom området, utifrån olika infallsvinklar.

Hälsoskydd

Länsstyrelsen planerar att årligen genomföra en handläggarträff inom hälsoskyddsområdet.

Jordbruksverksamheter

Inom jordbruksområdet genomförs regelbundna träffar. Under 2020 och 2021 planerar Länsstyrelsen genomföra träffar med kommunerna.

Kemikalier

Länsstyrelsen planerar att vid behov genomföra en handläggartreff inom kemikalieområdet.

Miljöbrott

Att årligen anordna handläggartreffar där miljöåklagare, miljöpolis och tillsynsmyndigheterna bjuds in leder till en effektiv samverkan i arbetet med miljöbrott.

Vindkraft

Inom vindkraftsområdet avser Länsstyrelsen genomföra minst en handläggartreff med kommunerna.

Täktverksamheter

Länsstyrelsen har överlåtit tillsynen av drygt hälften av täktverksamheterna till de kommunala nämnderna i Kungsbacka, Varberg, Falkenberg och Halmstad. Tillsynen av återstående täkter ansvarar Länsstyrelsen för. Därför är det inom detta område av stor vikt med kontinuerliga träffar. Länsstyrelsen planerar att genomföra en träff per år med kommunerna.

Miljösamverkan

Länsstyrelsen deltar i flera av Miljösamverkan Halland och Västra Götalands projekt.

Webbinformation

Webbinformation av vägledande art till kommunerna som avses prioriteras i första hand är information om ny lagstiftning.

Tillsynsportalen

Länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland delar i det digitala nätverket *Tillsynsportalen* med sig av information och tillsynsvägledning samt deltar i diskussionerna med miljöförvaltningarna.

Individuell rådgivning

Länsstyrelsen ställer kontinuerligt upp med individuell rådgivning till kommunerna av generell karaktär via t.ex. telefonsamtal och e-post.

Nationell tillsynsvägledning

Länsstyrelsen vidarebefordrar den tillsynsvägledning som ges av centrala myndigheter vid nationella tillsynsträffar.

Övergripande tillsynsvägledning

Länsstyrelsen avser under 2022-2023 att besöka två kommuner per år för uppföljning och utvärdering av verksamheten i enlighet med Miljötillsynsförordningen.